

Kennisgeving vaststelling Programma Aansluiting Wind Op Zee -Eemshaven, Ministerie van Economische Zaken

Op 16-07-2025 heeft de Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna KGG) het Programma Aansluiting Wind op Zee – Eemshaven (PAWOZ-Eemshaven) vastgesteld. Dit betekent dat de Minister een besluit heeft genomen over de aanlandroute voor het windpark Doordewind (DDW) en andere toekomstige aanlandingen. In deze kennisgeving leest u meer over dit programma en de toegepaste procedure.

Waarover gaat het programma?

PAWOZ-Eemshaven is een belangrijke stap in het realiseren van de energietransitie. Door het sluiten van het Groningenveld en het stoppen van het importeren van gas uit Rusland is er een dringend alternatief nodig om in onze energiebehoefte te blijven voorzien. Windenergie op zee vergroot onze Nederlandse energie-onafhankelijkheid en verstevigt de beschikbaarheid én leveringszekerheid van energie. Wind op zee is als opwekker van duurzame energie cruciaal om de Klimaatdoelstellingen te behalen. De Klimaat en Energieverkenning 2024 laat zien dat Klimaatdoelstellingen onder druk staan. Daarom is maximale inzet op het realiseren van de energietransitie nodig om deze doelen in zicht te houden. Het programma draagt bij om invulling te geven aan deze doelstellingen en onderzoekt de mogelijkheden voor de aanlanding van 4 GW elektriciteit uit het windpark DDW en 500 MW waterstof uit het windpark Ten Noorden van de Waddeneilanden (TNW) rond 2031. Ook onderzoekt PAWOZ-Eemshaven de mogelijkheden voor toekomstige aanlandingen na 2031 in Noord-Nederland.

Waarom is dit programma nodig?

Het Ministerie van KGG heeft in PAWOZ-Eemshaven de afgelopen jaren onderzocht op welke manier energie van toekomstige windparken op de Noordzee het beste aangesloten kan worden in Eemshaven in de provincie Groningen en op het landelijke waterstofnetwerk. Zo kijkt het Rijk verder dan individuele projecten. De schaarse ruimte in Nederland vraagt om een strategische afweging van mogelijke projecten en hun effecten. In de Eemshaven wordt dat gedaan voor de aansluiting van windparken TNW en DDW op het landelijke waterstof- en elektriciteitsnetwerk. Het programma onderzoekt verschillende alternatieven voor de aanlanding en brengt effecten in kaart met een milieueffectrapportage (plan-MER) en een Integrale Effectanalyse (IEA), waarbij ook onderwerpen als techniek, landbouw, kosten, omgeving en toekomstvastheid worden meegenomen. Het programma heeft een zelfbindend karakter, waardoor de randvoorwaarden voor opvolgende besluiten worden vastgelegd. Belanghebbenden hebben vanaf de start mee kunnen denken via omgevingsbijeenkomsten, inloopbijeenkomsten, themasessies en formele inspraakmomenten. Zo is gezamenlijk gezocht naar duurzame oplossingen en keuzes die de energietransitie en ruimtelijke ontwikkeling ondersteunen.

Wat waren de voorgaande stappen?

Voor het opstellen van het ontwerpprogramma is een milieueffectrapport opgesteld. Hierin worden mogelijke milieueffecten, bijvoorbeeld op leefomgevingskwaliteit van de mens, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water in kaart gebracht zodat deze effecten een volwaardige rol kunnen spelen bij de besluitvorming. Van vrijdag 28 februari tot en met donderdag 10 april 2025 lagen het ontwerpprogramma en de bijbehorende onderzoeken ter inzage. In die periode was het mogelijk om een zienswijze in te dienen. Naast de zienswijzen hebben wij adviezen ontvangen van het Omgevingsberaad Waddengebied, de Beheerautoriteit Wadden, het Noordzeeoverleg en de Commissie voor de milieueffectrapportage. Deze adviezen zijn meegenomen bij het vaststellen van het programma.

Het besluit

Op 16-07-2025 heeft de Minister van KGG het programma vastgesteld. Dit betekent dat de Minister een besluit heeft genomen over de aanlandroute voor het windpark Doordewind (DDW) en andere toekomstige aanlandingen. Voor windpark DDW is gekozen voor de Schiermonnikoog Wantij route (VII) met bijbehorende landroute. Deze route is het meest betrouwbaar en zorgt ervoor dat de doelstellingen voor wind op zee op tijd worden gehaald. Voor de aanlanding van toekomstige windparken wordt de Tunnel route (X) verder onderzocht.

Voor de aansluiting van waterstof vanuit windpark TNW zijn drie nieuwbouwroutes voorzien: de

Tunnel route (X), de Ameland Wantij route (VIII) en de Zoutkamperlaag route (IX). Er loopt nog een onderzoek naar het hergebruik van bestaande gasleidingen. Er is daarom nog geen keuze gemaakt voor een waterstofroute.

Het programma wordt gepubliceerd samen met de Nota van Antwoord en de aanvulling op de milieueffectrapportage naar aanleiding van het advies van Commissie mer.

Heeft u hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u de documenten bekijken?

Het programma, de Nota van Antwoord en overige bijbehorende documenten zijn vanaf 25-07-2025 te vinden op de projectpagina www.rvo.nl/pawoz-eemshaven. Tevens is op de projectpagina de link naar het omgevingsloket (regels op de kaart) te vinden. Tegen het programma staat geen beroep open bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met Bureau Energieprojecten op 088 042 47 47.